

Valtakunnallisen liiketoimintaosaamisen verkko-opintokokonaisuuden oppimisalustan (www.lito.fi) saavutettavuusseloste

Tämä saavutettavuusseloste koskee Valtakunnallisen liiketoimintaosaamisen verkko-opintokokonaisuuden (LITO) käyttämää Open LMS -oppimisalustaa. LITO-opintojaksot toteutetaan opetusyhteistyöverkoston kuuluvien yliopistojen yhteistyönä oppimisalustalla. Opintojaksojen tuottamiseen osallistuvat joko yksin tai yhdessä muiden yliopistojen kanssa seuraavat yliopistot: Aalto-yliopisto, LUT-yliopisto, Svenska handelshögskolan Hanken sekä Itä-Suomen, Jyväskylän, Oulun, Tampereen, Turun ja Vaasan yliopistot. Turun yliopisto toimii opetusyhteistyöverkoston koordinaattorina ja sivuston ylläpitäjänä.

Oppimisalusta täyttää Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1-standardin AA-tason saavutettavuusvaatimukset osittain. Opintojaksojen kurssisisältöjen tuottamisesta oppimisalustalle ja niiden saavutettavuudesta vastaa(vat) opintojakson tuottajayliopisto(t).

Voit lähettää palautetta oppimisalustan saavutettavuudesta LITO-verkoston koordinaattorille (lito@utu.fi), joka välittää sen eteenpäin oikealle taholle.

1. Teknistä tietoa Open LMS –oppimisalustan saavutettavuudesta

Turun yliopisto pyrkii takaamaan verkkosivustonsa saavutettavuuden Euroopan parlamentin ja neuvoston saavutettavuusdirektiivin mukaisesti. Suomessa saavutettavuusdirektiivin toteuttaa laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta.

Tämä saavutettavuusseloste koskee Valtakunnallisen liiketoimintaosaamisen verkko-opintokokonaisuuden käyttämää Open LMS –oppimisalustaa (www.lito.fi).

1.1 Verkkosivuston saavutettavuuden tila

Tämä verkkosivusto täyttää Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1-standardin AA-tason saavutettavuusvaatimukset osittain. Vaatimusten noudattamatta jättäminen mainitaan jäljempänä.

1.2 Ei-saavutettava sisältö

Jäljempänä mainittu sisältö ei ole saavutettavissa seuraavista syistä:

1.2.1 Saavutettavuusvaatimusten noudattamatta jättäminen

- Osasta kuvia puuttuu tekstivastine. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö.
- Sivuilla on puutteita linkkitekstien ja niiden taustan välisessä kontrastisuhteessa. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.3 Kontrasti (minimi).

Tarkoituksenamme on päivittää oppimisalustan visuaalista ilmettä kevään 2021 kuluessa ja korjata yllä mainittuja puutteita tässä yhteydessä.

1.2.2 Kohtuuton rasite

- Osassa sovellukseen sisältyvistä kuvista on puutteita tekstivastineissa. Avustavat teknologiat huomaavat osan koristeina käytetyistä kuvista. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö.
- Sovelluksessa 1) maamerkkialueet (landmark regions) eivät jäsenny oikein; 2) osa otsikoista jää tunnistamatta; 3) osa taulukoista ei jäsenny oikein ja 4) osa listoista ei noudata HTML-merkkaukielen käytäntöjä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.3.1 Informaatio ja suhteet.
- Joidenkin suodatusvaihtoehtojen, tilanvaihtopainikkeiden ja linkkien merkitys on osoitettu ainoastaan värin avulla. Osa linkeistä ei täytä tekstin ja taustan väliselle kontrastille asettuja vaatimuksia. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.1 Värien käyttö.
- Useissa teksteissä kontrasti etualan ja taustan välillä ei ole riittävä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.3 Kontrasti (minimi).
- Muokkaa tenttiä -näytössä tekstin koon muuttaminen 200 %:iin asti ei onnistu ilman sisällön leikkautumista. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.4 Tekstin koon muuttaminen.
- Useilla sovelluksen sivuilla tarvitaan kahdensuuntaista vierittämistä, kun pystysuuntaan vieritettävän sisällön leveys tai korkeussuuntaan vieritettävän sisällön korkeus kasvaa 320/256 CSS-pikseliin. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.10 Responsiivisuus.
- Useat käyttöliittymäkomponentit eivät täytä etualan ja taustan tai rinnakkaisten värien kontrastisuhteelle asettuja vaatimuksia. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.11 Ei-tekstimuotoisen sisällön kontrasti.
- Joillain näytöillä poisleikkautunut sisältö saadaan työkaluvihjeen avulla näkyviin, mutta työkaluvihje ei ole käytettävissä yksinomaan näppäimistöä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.12 Tekstin välitys.
- Jotkut vihjetekstit katoavat, jos käyttäjä yrittää siirtää hiiren niiden päälle eikä niitä saa piilotettua näppäimistöä käyttäen. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 1.4.13 Sisältö osoitettaessa tai kohdistettaessa.
- Suurin osa sovelluksen toiminnallisuuksista on käytettävissä näppäimistön avulla lukuun ottamatta joitakin painikkeita sekä kalenterin työkaluvihjeitä. Tree- ja tab-widgitit eivät ole käytettävissä vakionäppäinpainalluksin. Osa painikkeista toimii Enter-näppäimellä eikä välilyöntinäppäimellä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.1.1. Näppäimistö.
- Sovelluksessa oleva hyppylinkki ei tule kohdistettaessa näkyviin eikä hyppylinkki toimi Arvioi tehtävä -näytössä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.4.1 Ohita lohkot.
- Lisää sääntö- ja Mukautettu opiskelun suunnittelu -sivuilla on sama sivuotsikko. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.4.2 Sivuotsikot.
- Kohdistettavissa olevien komponenttien merkitys ja toimivuus säilyy siirtymäjärjestyksessä lukuun ottamatta seuraavia tapauksia: 1) ei-interaktiivinen sisältö on mukana siirtymäjärjestyksessä; 2) piilossa oleva sisältö, jolle ei ole määritelty roolia tai nimeä, on siirtymäjärjestyksessä sivun pääsisällön jälkeen ennen alatunnistetta. Lisäksi joidenkin painikkeiden sisältö paljastuu ennen kohdistusta, jolloin käyttäjän on huomattavaan asian siirryttävä taaksepäin. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.4.3 Kohdistusjärjestys.

- Osa linkkiteksteistä ei kuvaa riittävästi linkin sisältöä tai niissä on välimerkkejä tai ylimääräistä tekstiä. Useimmissa linkeissä otsikon määre on sama kuin linkkiteksti. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.4.4 Linkin tarkoitus kontekstissa.
- Jotkut sovelluksen sivuista ovat saavutettavissa ainoastaan ohjauspaneelista/-näköymästä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.4.5 Useita tapoja.
- Näppäimistöä käytettävä kohdistin on useimmiten näkyvässä. Poikkeuksen muodostaa sisältö, jolle ei ole määritelty roolia tai joka ei ole näytöllä nähtävissä. Myös elementit, kuten kiinteä banneri tai klikkaamalla avautuvat paneelit, voivat peittää kohdistuksen. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.4.7 Näkyvä kohdistus.
- Joistain käyttöliittymän elementeistä puuttuu saavutettava nimi tai nimessä ei ole näkyvässä olevaa nimilappua. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 2.5.3 Nimilappu nimessä.
- Joillain sivuilla näytön lopussa oleva, navigointiin tarkoitettu yhdistelmäruutu vaihtaa sivun tai toimintojen hallintaan tarkoitettu yhdistelmäruutu suorittaa ensimmäisen toiminnon, kun käyttäjä yrittää vierittää sivua. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 3.2.2 Syöte.
- Joissain lomakkeissa lomakekenttään syötettävää tietoa koskevista määrittelyistä puuttuu nimilappu, tai nimilappu peittyy, kun tietoa syötetään. Joissain tapauksissa yksilöllisen nimilapun asemesta käytössä on ryhmänimilappu. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 3.3.2 Nimilaput tai ohjeet.
- Sisällön jäsenyksessä on havaittu useita kaksinkertaisia ID-tunnisteita sekä elementtejä, joita ei ole järjestetty sisäkkäin HTML-spesifikaation mukaisesti. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 4.1.1 Jäsentäminen.
- Sovelluksessa on puutteita käyttöliittymäelementtien nimi-, rooli- ja arvo-attribuuttien käytössä. Useista käyttöliittymäelementeistä puuttuu saavutettava ja elementtien (esim. painikkeet, valikot, puunäkymät, välilehdelliset näkymät) jäsenyksessä on virheitä. Taulukoiden lajittelutoimintojen esitystavassa on virheitä. Vihjeet, virheilmoitukset ja ryhmänimilaput eivät liity syötettävää tietoa koskeviin määrittelyihin. Vaadittavat lomakekentät ja virhetilat eivät ole ohjelmallisesti esitettävissä. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 4.1.2 Nimi, rooli ja arvo.
- Ajoitetuissa tenteissä lähestyvistä ajan päättymisestä kertovaa varoitusta ei esitetä käyttäjälle ilman, että kohdistusta siirretään. Tämä on vastoin saavutettavuusvaatimusta 4.1.3 Tilasta kertovat viestit.

Turun yliopisto ei itse pääse korjaamaan yllä mainittuja ongelmia, vaan korjausten tekeminen on Open LMS:n vastuulla. Meidän vaikutusmahdollisuutemme rajautuvat toiveiden esittämiseen ja siirtymiseen toisen palvelun käyttäjiksi.

2. Miten tämä saavutettavuusseloste on laadittu?

Seloste on laadittu 22.9.2020. Seloste perustuu palveluntuottajan Open LMS:n teettämään saavutettavuusarviointiin. Oppimisalustan saavutettavuuden on arvioinut Open LMS:n toimeksiannosta ulkopuolinen toimija 9.4.2020. Lisäksi on tehty itsearviointia käymällä Wave-palvelulla oppimisalustan sivustoa läpi valikoitujen opintojaksojen ja sivujen osalta.

Selostetta tarkistettiin viimeksi 29.10.2020.

3. Palaute ja yhteystiedot

Jos huomaat sivustolla saavutettavuusongelmia, anna ensin palautetta meille eli sivuston ylläpitäjälle osoitteeseen lito@utu.fi. Vastauksessa voi mennä 14 päivää.

Jos et ole tyytyväinen saamaasi vastaukseen tai et saa vastausta lainkaan kahden viikon aikana, voit tehdä ilmoituksen Etelä-Suomen aluehallintovirastoon. Etelä-Suomen aluehallintoviraston sivulla kerrotaan tarkasti, miten ilmoituksen voi tehdä ja miten asia käsitellään.

3.1 Valvontaviranomaisen yhteystiedot

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Saavutettavuuden valvonnan yksikkö

www.saavutettavuusvaatimukset.fi

[saavutettavuus\(at\)avi.fi](mailto:saavutettavuus(at)avi.fi)

puhelinnumero (vaihde): 0295 01600